

seljakov. Vse to si je on izmislil. Seljaško ime je rabil samo za to, da to ime blati. To ime mu je bilo lažnjiv naslov ali firma za doseganje čisto drugih ciljev. Ko je seljaško ime zvezal s svojo vratolomno politiko, je to ime tako žalil in zlorabljal, kakor še nihče pred njim in upamo tudi, nihče več za njim, ker seljaški svet ne bo več dopustil, da bi ga kdo na tako brezvesten način selpil in varal.

Prijateljem kat. dijaštva.

Velika kulturna in gospodarska borba, ki je v naših dneh bije slovensko ljudstvo, zahteva bolj kakor kedaj neustrašenih in poštenih kulturnih ter gospodarskih delavcev. Ravno katoliška akademska mladina pa, ki ji je v bodočih desetletjih namenjeno to visoko ter častno poslanstvo in ki je vsedkar izpričala, da je uresničevanje njenega programa v popolnem skladu s težnjami slovenskega ljudstva, doživlja dandanes trdo preizkušnjo; splošni gmotni krizi se je pridružila nova nevarnost. Pokazalo se je namreč v zadnji dobi, da so na delu sile, ki hočejo s pristranskim podeljevanjem stipendij onemogočiti študije najrevnejšim izmed akademikov, sinovom kmetov in delavcev.

Trikat se je bila obrnila katoliška akademska mladina na slovensko javnost za pomoč in trikrat je bilo slovensko ljudstvo v svoji ljubezni dokazalo, da zna lajšati življenjske težave svojih najzvestejših sinov in je s prispevki omogočilo obstoj akademske menze v Ljubljani, ki je navzlic raznim nasprotnikom skozi tri leta vzdrževala do 150 revnih kat. akademikov.

Tekom let pa so se draginjske razmere poslabšale, zato in pa da se obstoj akademske menze zasigura za več let, se je izkazala potreba, da se prihodnje šolsko leto poleg vsakoletne običajne nabiralne akcije izvede tudi efektna loterija v prid akademski menzi. V težki za vesti odgovornosti stopajo koncem letošnjega študijskega leta podpisani pred slovensko javnost s tem naznanilom in pa v trdnem prepričanju, da bo slovensko ljudstvo tudi ob tej velikopotezni akciji stalo naši katol. akademski mladini ob strani z materijalno in moralno podporo, z dobro voljo in odprtim srcem.

† Ant. Bon. Jeglič,
škof ljubljanski

† Andrej Karlin,
škof lavantinski

Andrej Kalan, dr. Anton Korošec, dr. Matija Slavič,
stolni prošt nar. poslanec univer. prof.

Ivan Brodar, narodni poslanec, Franc Časl, stolni kanonik, Karel Čeč, ravnatelj, Jan. Golec, gl. urednik, Adolf Dostal, banč. uradnik, dr. Anton Jerovšek, ravnatelj, M. Krajnc, tajnik, dr. Jos. Leskovar, odvetnik, dr. Ivan Slokar, banč. ravnatelj, Jože Stabej, ravnatelj drž. borze dela, dr. Ivan Stanovnik, odvetnik, dr. Ivan Tomažič, stolni dekan, Cilka Krekova, prof. Dolenčeva, dr. Kodretova, Mara Vatovecova.

SESTANEK IN OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSKIH VOJAKOV IZ SVETOVNE VOJNE NA BREZJAH dne 30. avgusta t. l.

Nekaj dni nas samo loči od sestanka na Brezjah, katerega smo lansko leto sklenili. Obenem s sestankom se bo odkrila spominska plošča v cerkvi in se bo vršil tudi občni zbor ZSV. Pravila zveze so potrjena ob ljubljanskega in mariborskega velikega župana in obsega

Obstal je bil in vihal nos po zraku kot lovski pes, ki nekaj voha. Vsi smo poslušali, a nisimo ničesar mogli slišati zaradi šumenja valov na bregu in vetra v drevesih. Poitevin pa je imel boljše uho kot mi.

»Tam zadaj streljajo«, je rekel in pokazal proti gozdiču na desni strani. »Morda stoji sovražnik nam nasproti — glejmo, da mu ne bomo tekli naravnost v žrelo. Najboljše storimo, da gremo v gozdič in previdno nadaljujemo svojo pot. Na drugi strani bomo potem videli, kaj se godi . . . Ako so Prusi ali pa Rusi, se umaknemo nazaj, da nas še videli ne bodo. Ako pa so Francozi, pojdemo naprej.«

Vsak je priznal, da ima furir prav; na tihem sem se čudil pretkanosti tega starega pijanca. Krenili smo torej s ceste v gozdič, Poitevin naprej, mi pa za njim z nabitimi puškami. Tih smo stopali in obstali na vsakih sto korakov ter poslušali. Streljanje se je bližalo. Strelji so padali posamezno in odmevali po globelih. Furir je rekel:

»Streljavkarji so. Opazujejo poizvedovalni oddelek konjenice, ker jim oni ne odgovarjajo.«

Zadel je pravo: deset minut pozneje smo našli med drevjem bataljon francoskih pešcev, ki so kuhali med vresjem, v daljavi pa so se kozaški oddelki vili čez sivo ravnino od vasi do vasi. Nekaj streljavkarjev na robu gozda je streljalo na jezdece, katerih pa strelji skoro že niso več dosegali.

»O, zdaj ste pa že kar doma, prijateljski, mi je smehljaje rekel Poitevin.

Dobre oči je moral imeti, da je mogel iz take daljave Eitati polkovo številko. Jaz pa sem zaman naperjel oči: videl sem samo bedne, v cunje zavite postave z ostrimi nosovi, mrzlično žarečimi očmi in ušesa, ki so stala od glave zaradi upadlih lic. Plašči so jim bili trikrat do štirikrat preširoki. Človek bi jih skoro imel za kolobarne plašče, ker so delali toliko gub po rokah in čez kolke. O blatu in nesnagi niti ne govorim: bil je grozen pogled.

Ta dan mi je bilo dano izpregledati, zakaj so Nemci kmalu po naši zmagi pri Lipskem delali tako vesele obraze.

Krenili smo k dvema majhnima šatoroma, kjer so v njih bližini trije ali štiri konji škopali redko travo. Tam

delokrog Zveze obe oblasti. Slavnost se bo vršila po sledečem sporedu:

Ob pol 10. uri zapoje tovariši pevci v cerkvi »Ti, o Marija«. Nato odkrije in blagoslovi superior vojne mornarice v. p. p. Monsig. Karol Kokalj spominsko ploščo. Zbor zapoje »Blagor mu«.

Ob 10. uri pred cerkvijo začetek cerkvene slovesnosti. Govori Fr. Bonač, tajnik Zveze. Za govorom sledi sv. maša, pri kateri bo igrala godba. Po maši zapoje pevci žalostinko »Vigred se povrne«, nakar intonirajo bivši vojni kurati »Libera« za padle vojake. Po končanih molitvah zapoje pevci »Oj Doberdob« in Maroltovo harm. nar. pes. »Oj ta soldaški boben«. Nato otvori predsednik Zveze, major v p. Martin Colarič občni zbor, na katerem podajo funkcijonarji svoja poročila. Sledje pozdravi in govori. Vsi govorniki naj pred občnim zborom predlože osnutek govora. Nihče ne sme govoriti več kot pet minut. Po pozdravih in govorih se bo volil poslovni odbor in dva revizorja za leto 1925-26 ter se bo določil kraj občnega zbora in sestanka za prihodnje leto. Slučajnosti. Godba zaigra »Bože pravde«. Ob 2. uri popoldne poseben sestanek vseh zaupnikov Zveze v samostanski dvorani.

Pevci, pripravite dobro objavljene pesmi. Zbirališče pevcev pred shodom v samostanu. Kratka izkušnja ob 9. uri v samostanski dvorani.

Polovična voznja je dovoljena. Shranite dobro in ne oddajte nikjer voznih listkov (kot nekateri lanj); za

voznjo nazaj velja isti listek in pa izkaznica, ki jo dobite na Brezjah. Tam bodo dobili udeleženci tudi pravila Zveze s sliko spominske plošče.

Tovariši, vsi na Brezje in ob vsakem vremenu! — Vajeni discipline držite jo tudi brezpogojno na Brezjah in pokorite se v vsakem oziru rediteljem, ki bodo imeli trobojne znake na levem rokavu.

Sestanek je namenjen vsem tovarišem brez razlike mišljenja in strank, ki so služili v svetovni vojni, pri kateremkoli vojnem odred ali polku.

Tov. zaupnike prosimo, naj nam javijo, če le mogoče, število udeležencev iz posameznih krajev, da bomo mogli obvestiti železnico glede potrebnega števila voz oziroma posebnih vlakov. Iz Ljubljane bo vozil takoj po rednem gorenjskem vlaku v nedeljo ob pol 8. uri proti Otočam posebni vlak, ki se bo vračal iz Otoč ob pol 5. uri tako, da bo imel v Ljubljani zvezo z vsemi drugimi vlaki.

Godba, obstoječa iz 50 mož se opoldne razdeli na dve skupini.

Na veselo svidenje 30. avgusta na Brezjah!

Odbor ZSV. v Ljubljani.

Pripomba za udeležence iz bivše Štajerske. Poseben vlak iz Maribora bo vozil v soboto, dne 29. avgusta t. l. okrog 1. ure popoldne ter bo sprejemal udeležence na vseh postajah od Maribora do Litije. Udeleženci iz stranskih prog naj uredijo svoj odhod tako, da se lahko pridružijo posebnemu vlaku. Vrnitev bo v nedeljo po

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako srečno belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Takšno sredstvo pa je samo „Gazela“-milo.

GAZELA MILO

sem našel polkovnika Loraina, ki je bil s tretjim bataljonom poslan na levi breg Labe. Bil je dolg, suh mož z rjavimi brki in ne posebno pohlevnega obraza. Z nabranim čelom nas je gledal prihajajoče. Ko sem mu pokazal potovnico, je samo rekel:

»Pojdite k svoji stotniji!«

Odsel sem, misleč, da bom pač spoznal nekaj tovarišev četrte stotnije. Toda izza Lützena so spojili stotnije s stotnjami, polke s polki, divizije z divizijami. Ko sem prišel v znožje hriba, kjer so taborili grenadirji, nisem spoznal nikogar. Ko so me ljudje videli prihajati, so me gledali po strani, kot bi hoteli reči:

»Ali bi ta tudi rad juho? Le počasi! Najprej bomo videli, kaj je prinesel za v kotel.«

Sram me je bilo, ko sem vprašal, kje leži moja stotinja. V tem pa je koščen veteran z dolgim, kot orlov kljun upognjenim nosom in širokimi pleči, okrog katerih je opletal stari, ponošeni plašč, dvignil glavo, v me uprl oči in potem mirno rekel:

»Glej, glej! Ti si, Jože! Mislim sem, da si že štiri mesece pod grudo.«

Zdaj sem šele spoznal ubogega Cebedeja. Moj obraz ga je menda omehčal, kajti ne da bi vstal, mi je stisnil roko in zalkical:

»Klipfel! . . . Jože je tu!«

Drug vojak, ki je sedel na bližnjem kotlu, je okrenil glavo in rekel:

»Ti si, Jože? Poglej no! Torej nisi mrtev?«

To je bilo vse, s čimer so me pozdravili! Sila je napravila iz teh ljudi take sebičneže, da so mislili samo na sebe. Cebedej pa je vendarle ohranil dobro srce. Pogledal je druge tako, da so se ga zbal, ter me povabil, naj sedem k njegovemu kotlu. Ponudil mi je svojo žlico, ki jo je nosil v plaščevi gumbnici. Jaz pa sem hvaležno odklonil njegovo ponudbo, ker sem prejšnji dan pametno storil, da sem se oglasil pri mesarju v Rlesu in v torbo spravil tucat klobas, doberšen kos kruha in stekleničico žganja. Razvezal sem torej teleček, vzem ven klobase in dal dve Cebedeju. Kar solze so mu stopile v oči. Hotel sem jih tudi drugim tovarišem ponuditi nekaj, Cebedej pa je uganil

moje misli, mi s pomenljivim obrazom roko položil na ramo in rekel:

»Kar lahko oddaš, tudi lahko obdržiš!«

Potem se je umaknil izmed tovarišev. Jedli smo in pilili malo žganja. Drugi so molčali in nas gledali po strani. Klipfel je bil zavohal česnov duh. Obrnil se je k nam in rekel:

»Hej, Jože, jej no iz našega lonca! Za vraga, tovariši so vendar tovariši!«

»Je že prav!« je odgovoril Cebedej. »Zame so klobase najboljši tovariši. Kadar nanese, jih človek vedno zopet najde.«

Potem je sam zopet zadrnil mojo torbo in mi rekel:

»Shrani, Jože! . . . Če dalje kot mesec dni nisem jedel tako dobro. Zate ne bo škoda, boš videl.«

Pol ure pozneje je boben zapel k zbiranju. Streljavkarji so se zopet združili z nami. Seržant Pinto, ki je bil med njimi, me je spoznal.

»Hej!« je rekel. »Torej ste vendar odnesli zdravo kozo! To me veseli . . . Prišli ste pa ob slabem času. — Slaba vojna — slabal!« je pristavil z glavo majaje.

Polkovnik in poveljniki so zajahali in odmarširali smo, Kozaki so se umaknili. Zato smo poljubno puško vzeli pod pazduho ali pa preko rame. Cebedej je korakal poleg mene in pripovedoval, kaj se je bilo zgodilo izza Lützena; najprej o veliki zmagi pri Bautzenu in Wurschenu, o hitrih pohodih, da prehitimo bežečega sovražnika, o veselju nad zaletom proti Berlinu; potem o premirju, ko so čete počivale po raznih vaseh; dalje o prihodu španskih veteranov, groznih ljudi, ki so bili navajeni plenitev in so učili mlade vojake živeti na stroške kmetov.

Nesreča pa je nanesla, da se je proti koncu premirja vse dvignilo proti nam. Prebivalstvo nas je črtilo. Za našim hrbtom so podirali mostove, obveščali Pruse, Ruse in druge sovražnike o našem najmanjšem premikanju in nam vsakokrat, ako nas je zadela nesreča, skušali še bolj škodovati, namesto da bi nam pomagali. Močno deževje nas je popolnoma zdelalo.

(Dalje prihodnjic.)